

ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบความรักและความสัมพันธ์ของเยาวชน: กรณีศึกษาจังหวัด

สมุทรปราการ

วิทยา ปิ่นทอง^{1*}, เอกนารี สวัสดิ์สินธุ์², ศิษฐิกรณ์อุษา แฉมพยัคฆ์³ ธนภัทร กมลไชยกิต⁴ ณัฐวดี นวลไม้⁵
และ ศุภาวิชัย ชุมทรัพย์⁶

^{1,2}อาจารย์ประจำ, คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ

^{3,4,5,6}นักศึกษาปริญญาตรี, คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ

*Corresponding author e-mail: witaya_p@yahoo.com

วันที่รับบทความ (Received) 18 มกราคม 2568

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 10 กุมภาพันธ์ 2568

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 13 กุมภาพันธ์ 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบความรักความสัมพันธ์ของวัยรุ่น ตามแนวคิดของ John Alan Lee 3 ประเภท 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ปัจจัยด้านจิตลักษณะและ ปัจจัยด้านจิตสังคมที่มีต่อพฤติกรรมความรักและความสัมพันธ์ เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google form เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเขตพื้นที่ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 185 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ในส่วนของการศึกษามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรักความสัมพันธ์แบบเสน่หาแต่มีความสัมพันธ์ในทางผกผันกัน นอกจากนี้อายุมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรักความสัมพันธ์แบบมิตรภาพแต่ความสัมพันธ์ในทางผกผันกัน ในส่วนของตัวแปรด้านทัศนคติพบว่า ปัจจัยด้านจิตสังคม ซึ่งเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมด้านสังคมได้แก่ การเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนในครอบครัว การได้รับการสนับสนุนและความเข้าใจในกลุ่มเพื่อนและอาจารย์ในสถานศึกษา มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความมั่นคงทางจิตใจและความเชื่อมั่นในตนเองจึงส่งผลต่อพฤติกรรมของเยาวชนในเรื่องการมีความรักความสัมพันธ์ ทั้งสามประเภท

คำสำคัญ ทฤษฎีวงล้อสี่แห่งความรัก ความรักแบบเสน่หา ความแบบเล่นเกม ความรักแบบมิตรภาพ
จิตลักษณะ จิตสังคม

FACTORS AFFECTING THE LOVE AND RELATIONSHIP PATTERNS OF YOUNG PEOPLE:
A CASE STUDY OF SAMUT PRAKAN PROVINCE

Witaya Pintong¹, Eknaree Sawasateer², Sithikornausa Theamphayak³,

Thanapat Kamolchaikitti⁴, Nuttawut Nuanmai⁵ and Suphawit Khumsap⁶

^{1,2} Lecturer of School of Business Administration, Suvarnabhumi Institute of Technology

^{3,4,5,6} Bachelor's Degree Student, School of Business Administration, Suvarnabhumi Institute of Technology

Abstract

This research aimed to (1) study the love and relationship patterns of adolescents according to John Alan Lee's concept of the three types, and (2) investigate the relationship between demographic characteristics, psychological factors, and psychosocial factors about love and relationship behaviour. This research was quantitative by using an online questionnaire via Google Forms as a tool for collecting data from a sample group in Samut Prakan Province, totalling 185 people. The statistics used for data analysis were descriptive statistics, including percentage, mean, standard deviation, and inferential statistics, including multiple linear regression analysis.

The research results found that the demographic characteristics in terms of education level had an influence on behavior, romantic love relationships, but had an inverse relationship. In addition, age influenced love and relationship behaviour, as well as the type of love in friendships, but had an inverse relationship. In terms of attitude variables, it was found that psychosocial factors, which are related to the social environment, including family upbringing and training, support and understanding from friends and teachers in educational institutions, influenced the development of mental stability and self-confidence, which therefore affected the behavior of youths in terms of having love and relationships in all three types.

Keywords: Colour Wheel Theory Of Love, Eros, Ludus, Storge, Psychological Characteristics, Psychosocial

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงในการเติบโตทางร่างกายและจิตใจหรือวัยเจริญพันธุ์มีสภาวะการรับรู้อารมณ์ทางเพศอย่างสมบูรณ์จากพัฒนาการตามวัย วัยรุ่นทั้งเพศหญิงและวัยรุ่นเพศชายจะเริ่มแยกตัวเป็นอิสระจากครอบครัวมีความเป็นตัวตนของตัวเองสูงและมีความสนใจเพศตรงข้ามและความรักระหว่างเพศ จึงทำให้วัยรุ่นเป็นวัยที่อยากทดลองหาประสบการณ์ในความรักความสัมพันธ์ เพราะเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้การใช้ชีวิตในการดำเนินความรักความสัมพันธ์ ด้วยความที่อายุน้อยยังค่อนข้างไม่มีประสบการณ์ชีวิตโดยเฉพาะในด้านความรักความสัมพันธ์ ต้องอาศัยระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวประสบการณ์ในรูปแบบของความรักความสัมพันธ์ที่ผ่านมาในอดีต

ความรักและความสัมพันธ์ในวัยรุ่นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาตัวตนของบุคคล โดยความรักในช่วงวัยรุ่นมีผลกระทบต่อทั้งทางจิตใจและพฤติกรรมในระยะยาว การเข้าใจปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรักความสัมพันธ์จะช่วยให้เรามองเห็นแนวทางในการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในวัยรุ่น ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาความสัมพันธ์ในวัยรุ่นและการสร้างครอบครัวที่อบอุ่น

ครอบครัวเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาสังคม การมีครอบครัวที่อบอุ่นจะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและสังคมโดยรวมของประเทศสามารถจะพัฒนาได้อย่างยั่งยืน การมีครอบครัวที่อบอุ่นมาจากพื้นฐานความรักความสัมพันธ์ที่ดีของคนในครอบครัว เริ่มจากคู่รักหรือสามีภรรยา จากนั้นจึงขยายต่อไปสู่ ลูกหลาน หรือสมาชิกในครอบครัว ความแตกแยกในครอบครัว การทะเลาะเบาะแว้ง ตลอดจนถึงการหย่าร้างล้วนมีผลมาจากพัฒนาการของเยาวชนในด้านจิตลักษณะตลอดจนสภาพแวดล้อมโครงการเติบโตและท้ายสุดพฤติกรรมของการมีความรักความสัมพันธ์ เว็บไซต์ของกรมสุขภาพจิต (2564) เผยข้อมูลที่จัดทำโดยมูลนิธิหญิงชายก้าวไกลร่วมกับ สสส. เผยผลสำรวจความรุนแรงในครอบครัว สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด 19 จำนวน 1,692 ตัวอย่าง ในกทม.และปริมณฑลระหว่างวันที่ 17 – 23 ต.ค. 2564 พบว่า ความรุนแรงที่พบมากที่สุดร้อยละ 53.1 คือการพุดจาส่อเสียด เหยียดหยามด่าทอ และดูถูก รongลงมาร้อยละ 35 คือการท่างเห็นไม่รับผิดชอบต่อครอบครัว ตามมาด้วยร้อยละ 22.6 คือการประจานทำให้อายและร้อยละ 20.2 คือการทำร้ายร่างกาย ดังนั้นพฤติกรรมเกี่ยวกับความรักความสัมพันธ์ในวัยรุ่นย่อมมีผลถึงการมีครอบครัวที่อบอุ่นต่อไป

ด้านจิตวิทยาเชื่อว่าการปลูกฝังและการพัฒนาการด้านจิตลักษณะในมิติของการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมั่นคงด้านจิตใจ และความเชื่อมั่นในตนเอง ทศนคติในการมองโลกตลอดจนสภาวะแวดล้อมต่างๆ ที่หล่อหลอมและพัฒนาขึ้นมาทั้งสภาพแวดล้อมทางครอบครัวสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาและเพื่อนๆ ล้วนมีอิทธิพลในการหล่อหลอมความคิดต่อความรักและความสัมพันธ์ และแปลงมาเป็นพฤติกรรม ของความรักและความสัมพันธ์ในที่สุด

คณะผู้จัดทำวิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินความรักความสัมพันธ์เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจรูปแบบรักความรักและความสัมพันธ์ มุมมองที่มีต่อความรักและความสัมพันธ์ของวัยรุ่น ไม่ว่าจะปัจจัยลักษณะทางจิตใจของบุคคลปัจจัยในด้านจิตสังคม ทศนคติของวัยรุ่นที่ได้รับอิทธิพลจากบุคคลคนอื่น ๆ รอบตัวที่จะมีอิทธิพลต่อความรักความสัมพันธ์ซึ่งอ้างอิงมาจากทฤษฎีวงล้อสี่แห่งความรักเป็นแนวคิดของนักจิตวิทยา John Alan Lee การวิจัยนี้ไม่เพียงแต่ช่วยในการทำความเข้าใจความรักความสัมพันธ์ในวัยรุ่นเท่านั้นแต่ยังมีความสำคัญต่อการพัฒนานโยบายหรือโปรแกรมที่ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในวัยรุ่น รวมถึงการป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบความรักความสัมพันธ์ของวัยรุ่นตามแนวคิด John Alan Lee 3 ประเภทคือความรักแบบเสน่หา แบบเกม และแบบมิตรภาพ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ปัจจัยด้านจิตลักษณะและ ปัจจัยด้านจิตสังคมที่มีต่อพฤติกรรมความรักและความสัมพันธ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การศึกษานี้สามารถช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมและความรู้สึกที่วัยรุ่นมีต่อความรักและความสัมพันธ์

2. การศึกษานี้สามารถช่วยให้วัยรุ่นมีความตระหนักรู้ในตนเองและเข้าใจความแตกต่างของผู้อื่นในเรื่องความรักและความสัมพันธ์

3. ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้ในการพัฒนานโยบายหรือโปรแกรมที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมความรักและความสัมพันธ์ที่มีสุขภาพดีในกลุ่มวัยรุ่น

สมมติฐานการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์มีอิทธิพลต่อความรักและความสัมพันธ์ของเยาวชน
2. ปัจจัยด้านจิตลักษณะและปัจจัยด้านจิตสังคมมีอิทธิพลต่อความรักและความสัมพันธ์ของเยาวชน

การทบทวนวรรณกรรม และกรอบแนวคิดการวิจัย

ทฤษฎีวงล้อสี่แห่งความรัก

John Alan Lee นักจิตวิทยาชาวแคนาดาได้ก่อตั้งทฤษฎีความรัก 6 รูปแบบนี้ขึ้นในปี 1973 หรือที่เรียกว่าวงล้อสี่แห่งความรัก Color wheel theory of love โดยแบ่งเป็นรูปแบบหลัก 3 รูปแบบหลัก และรูปแบบรองอีก 3 ดังนี้

1. สีแดง (Eros) ความรักแบบเสน่หาคือ ผู้ที่เชื่อและมีความดึงดูดใจกับคู่รักตั้งแต่แรกพบ ต้องการความผูกพันทางร่างกายและอารมณ์สูง พอใจกับการมีอารมณ์ที่เร่าร้อน พร้อมทั้งจะรักและยอมรับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในความสัมพันธ์ พยายามพัฒนาสายสัมพันธ์กับคนรักอย่างรวดเร็ว เปิดเผยตนเองอย่างซื่อสัตย์และจริงใจ สนใจแต่เฉพาะคู่ของตน และไม่เรียกร้องความเป็นเจ้าของจากคู่รัก

2. สีน้ำเงิน (Ludus) ความรักแบบเล่นเกมคือ ความรักที่มีความผูกพันกันเพียงชั่วคราว มีคู่รักหลายคนในเวลาเดียวกัน และพยายามหลีกเลี่ยงการสร้างความเป็นเจ้าของอย่างลึกซึ้งกับคู่รัก ไม่แสดงความหึงหวงและความเป็นเจ้าของ รวมทั้งไม่ต้องการให้คู่รักแสดงความหึงหวงและความเป็นเจ้าของด้วยเช่นกัน ต้องการรักษาความเป็นอิสระของตน แม้บุคคลจะไม่ปรารถนาที่จะทำให้คู่ของตนเจ็บปวด แต่การโกหกและการไม่ซื่อสัตย์เกิดขึ้นได้เสมอ

3. สีเหลือง (Storge) ความรักแบบมิตรภาพคือ ความรักที่มีพื้นฐานมาจากมิตรภาพ คู่รักมักรู้จักกันมาแบบเพื่อนเป็นเวลานาน มีความใกล้ชิดสนิทสนมคุ้นเคยกัน เข้าใจกัน คู่รักต้องการเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างค่อนเป็นค่อยไป ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน บุคคลจะพิจารณาความรักในฐานะที่เป็นพื้นฐานของสังคมและครอบครัว โดยปราศจากความใคร่และไม่ต้องการความตื่นเต้นเร้าใจ แต่ต้องการมิตรภาพที่แนบแน่น

4. สีเขียว (Pragma) หรือ Storgic Ludus (สีเหลือง+สีน้ำเงิน) ความรักแบบใช้เหตุผลและผล (Pragma) คือ ความรักที่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง ไม่ใช่ความรู้สึกในการตัดสินใจ บุคคลจะแสดงหาคู่รักที่เหมาะสมกับตนมากที่สุด ใช้เหตุผลพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ประกอบกัน โดยมีจุดหมายที่จะมีความสัมพันธ์กันในระยะยาวและต้องการที่จะรู้จักคู่รักของตนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ หากพิจารณาว่าคู่รักไม่เหมาะสมกันตน บุคคลอาจยุติความสัมพันธ์ลง

5. สีม่วง (Mania) หรือ Ludic Eros (สีน้ำเงิน+สีแดง) ความรักแบบลุ่มหลง คือ ความรักที่ปรารถนาความใกล้ชิดกัน ต้องการความเป็นเจ้าของกันและกันสูง มักเกิดความหึงหวงและความเข้าใจผิดกัน มักหมกมุ่นอยู่กับความคิดที่เกี่ยวกับคู่ของตน ปรารถนาที่จะใช้เวลาอยู่กับคู่ตลอดเวลา เกิดความวิตกกังวลทัน

ที่ถ้าคู่ของตนขาดความสนใจหรือไม่แสดงความรักตามที่ปรารถนา เชื่อว่าถ้าตนมีชีวิตโดยปราศจากความรัก ชีวิตของตนจะไม่มีค่า

6. สีสัม (Agape) หรือ Storgic Eros (สีเหลือง+สีแดง) ความรักแบบเสียสละ (Agape) คือ ความรักที่บุคคลต้องการเป็นฝ่ายให้มากกว่าฝ่ายรับ คิดถึงความสุขและผลประโยชน์ของคู่รักเป็นหลัก โดยไม่กังวลถึงความต้องการของตนเองและไม่คาดหวังว่าจะได้รับอะไรกลับคืน ห่วงใย ใส่ใจ ให้อภัย ไม่เรียกร้อง มีการสนับสนุนและช่วยเหลือซึ่งกันและกันสูง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะเลือกความรัก 3 ประเภทซึ่งตรงกับแม่สีตามทฤษฎีวงล้อสีแห่งความรัก คือ 1) ความรักความสัมพันธ์แบบเสน่หา (Eros) หรือสีแดง 2) ความรักความสัมพันธ์แบบเล่นเกม (Ludus) หรือสีน้ำเงินและ 3) ความรักความสัมพันธ์แบบมิตรภาพ(Storge)หรือสีเหลือง เนื่องจากเป็นประเภทของความรัก ความผูกพันที่สอดคล้องกับบริบทของเยาวชนที่อาจยังไม่คำนึงถึงการมีครอบครัวที่แท้จริงในระยะยาว

แนวคิดลักษณะสุขภาวะทางจิต

1. Ryff (1989, 1995) ได้พัฒนาทฤษฎีในการวัดสุขภาวะทางจิตใน 6 มิติ ซึ่งรวมถึงสุขภาพทางจิตในทางคลินิกทฤษฎีพัฒนาการชีวิต และทฤษฎีทางจิตวิทยาสังเคราะห์ออกมาได้ดังนี้

- การยอมรับในตนเอง การพึงพอใจในตนเอง มีทัศนคติที่ดีต่อตัวเองทั้งในอดีตและปัจจุบันมองตัวเองในทางบวกสามารถยอมรับกับตัวเองทั้งในด้านดีและด้านที่ไม่ดี
- การมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุคคลอื่น การมีความสัมพันธ์ที่มีคุณภาพกับบุคคลอื่นเข้าใจลักษณะการให้และรับในสัมพันธ์ภาพของมนุษย์มีความรักและมีมิตรภาพที่ดีแก่ผู้อื่น
- ความเป็นตัวของตัวเอง ความสามารถในการตัดสินใจสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างเป็นอิสระสามารถเลือกสิ่งที่เหมาะสมที่สุดให้กับตนเองได้ฟันแรงกดดันทางสังคมในเรื่องการคิดหรือการกระทำได้และประเมินตนเองตามมาตรฐานของตนเอง
- ความสามารถในการจัดการสภาพแวดล้อม ความสามารถในการจัดการกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเองได้ สามารถใช้โอกาส รอบตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- การมีเป้าหมายในชีวิต การมีเป้าหมายในชีวิตและมีความมุ่งมั่นที่จะไปถึงเป้าหมาย รู้สึกถึงความหมายของชีวิตในปัจจุบันและชีวิตที่ผ่านมาในอดีต
- การมีความงอกงามในตน ความรู้สึกว่าตนเติบโตและมีการพัฒนาทั้งร่างกายและจิตใจอย่างต่อเนื่อง พร้อมเปิดรับประสบการณ์ใหม่ ตระหนักรู้ถึงศักยภาพของตนเอง และมองเห็นโอกาสแห่งการปรับปรุงพฤติกรรมของตนตลอดเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดลักษณะสุขภาวะทางจิตใจการพัฒนาแบบสอบถามในส่วนของตัวเองแปรจิตลักษณะ (Psychological Characteristics)

ทฤษฎีเกี่ยวกับจิตสังคม (Psychosocial Theory)

1. Erikso นักจิตวิทยาชื่อดังผู้ตั้งทฤษฎีการพัฒนาจิตสังคมประเทศเยอรมนี ได้อธิบายว่าปัญหาพฤติกรรมของคนเกิดจากธรรมชาติของจิตสังคมซึ่งประกอบด้วยความต้องการทางจิตของแต่ละคนซึ่งขัดแย้งกับความต้องการทางสังคม และจากทฤษฎีความสำเร็จในแต่ละระยะส่งผลให้เกิดบุคลิกภาพที่ดีและการมีลักษณะที่พึงมี (Virtue) ซึ่งก็คือลักษณะที่เป็นจุดแข็งที่สามารถแก้วิกฤตต่าง ๆ หากไม่สำเร็จจะลด

ความสามารถในการไปขึ้นต่อไปและจะเกิดบุคลิกภาพหรือตัวตนที่ไม่ดี ซึ่งสามารถแก้ไขได้ในภายหลัง พัฒนาการทางจิตสังคม 8 ชั้น

ระยะที่1: ไว้วางใจ และ ไม่ไว้วางใจ (Trust vs Mistrust) เป็นระยะเริ่มตั้งแต่เกิดถึงอายุประมาณ 18 เดือน ทารกรู้สึกกังวลกับโลก และต้องการหาผู้ปกครองเพื่อความมั่นคงและการดูแล ถ้าเด็กได้รับการดูแลที่ต่อเนื่อง สามารถคาดเดาได้และวางใจได้ จะสามารถพัฒนาความไว้วางใจได้และรู้สึกปลอดภัย และในทางตรงกันข้าม หากเด็กไม่ได้การดูแลที่ต่อเนื่อง คาดเดาไม่ได้ และไม่น่าไว้วางใจ อาจทำให้เกิดความเกิดความไม่ไว้วางใจ ระแวงและวิตกกังวลได้ ซึ่งส่งผลให้ทารกไม่มีความมั่นใจกับโลกหรือความสามารถตนเอง

ระยะที่2: ความเป็นอิสระกับความละอายและสงสัย (Autonomy vs Shame and Doubt) เป็นระยะ 18 เดือน ถึงประมาณ 3 ปี เป็นระยะที่เด็กร่างกายขยับได้มากขึ้น และมีทักษะความสามารถเพิ่มขึ้น เด็กจะให้ความสนใจกับการได้ควบคุมชีวิตตนเองมากกว่าทักษะทางกายภาพและความเป็นอิสระ เช่นการตัดสินใจ เสื้อผ้าที่จะใส่หรืออาหารที่จะทาน การเลือกของเล่น การเดินหนีพ่อแม่ ฯลฯ

ระยะที่3: ความคิดริเริ่ม กับ ความรู้สึกผิด (Initiative vs Guilt) เป็นระยะที่เด็กแสดงตัวตนมากขึ้น มีชีวิตชีวาและมีการพัฒนาชีวิตที่รวดเร็ว ซึ่งผู้ปกครองอาจมองว่าต่อต้านได้ ช่วงนี้จะเกี่ยวข้องข้องกับการสื่อสารกับผู้อื่นในโรงเรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการเล่น เนื่องจากเด็กมีโอกาสได้ค้นหาทักษะการสื่อสาร เด็กจะมีการสร้างกิจกรรม สร้างเกมต่าง ๆ ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นและ ตั้งคำถามและหาความรู้มากขึ้น

ระยะที่4: ขยัน กับ ความมีปมด้อย (Industry vs Inferiority) เป็นระยะประมาณระหว่าง 5 ถึง 12 ปี เด็กเรียนรู้ที่จะอ่านเขียนการคำนวณคณิตศาสตร์พื้นฐานและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ครูเริ่มมีส่วนสำคัญในวัยนี้ เพื่อนจะมีความสำคัญมากขึ้นและเป็นส่วนสำคัญในความภูมิใจในตนเอง เด็กต้องการการยอมรับจากสังคม และรู้สึกภูมิใจเมื่อทำเป้าหมายสำเร็จ

ระยะที่5: เข้าใจอัตลักษณ์ของตนเอง กับ ไม่เข้าใจตนเอง (Identity vs Role confusion) เป็นช่วงอายุ 12 ถึง18 ปี เด็กในวัยนี้จะหาอัตลักษณ์ตนเองผ่านการค้นหาค่านิยม ความเชื่อและเป้าหมาย เด็กจะมีอิสระมากขึ้น พยายามที่จะหาอาชีพในอนาคต ความสัมพันธ์ ครอบครัว บ้าน ฯลฯ เด็กต้องการที่จะหาสังคมที่เหมาะสมกับตนเอง ช่วงนี้เด็กจะให้ความสำคัญกับบทบาทที่เด็กจะเป็นในอนาคต จะค้นหาด้วยตนเองโดย Erikson แบ่งเป็น 2 อย่างคือ ทางเพศ และ ทางอาชีพ เด็กอาจรู้สึกไม่สบายใจกับร่างกายจนกว่าจะปรับตัวได้

ระยะที่6: ความใกล้ชิดสนิทสนม กับ ความรู้สึกเปล่าเปลี่ยว (Intimacy vs Isolation) เป็นช่วงอายุ 18 ถึง 40 จะเกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับผู้อื่น โดนค้นหาความสัมพันธ์ระยะยาวกับผู้อื่นที่ไม่ใช่ครอบครัว

ระยะที่7: ความเป็นส่วนรวม กับ ความคิดถึงแต่ตนเอง (Generativity vs Stagnation) ช่วงอายุ 40 ถึง 65 ปี จะต้องการดูแลผู้อื่น มักจะเป็นรูปแบบการสั่งสอน หรือ สร้างการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีที่จะเกิดผลประโยชน์ต่อผู้อื่น เป็นการตอบแทนสังคม อาจด้วยการเลี้ยงดูลูก ขยันในงานและทำงานสังคม หรือ องค์กรต่าง ๆ

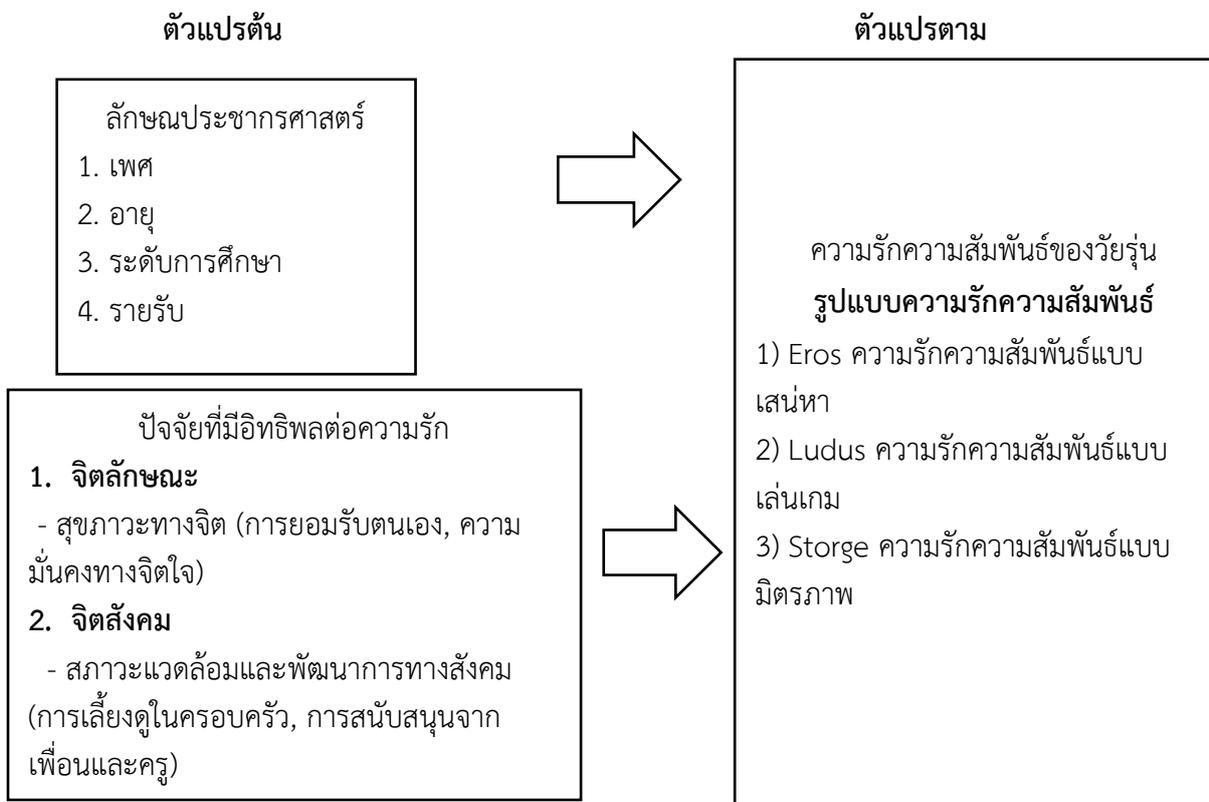
ระยะที่8: ความมั่นคงทางจิตใจ กับ ความสิ้นหวัง (Integrity vs Despair) เป็นช่วงอายุ 65 ปี ถึง บั้นปลายชีวิต เป็นระยะที่คิดถึงความสำเร็จในชีวิต และเกิดความภูมิใจหากรู้สึกประสบความสำเร็จในชีวิต ช่วงนี้จะเป็นช่วงที่ทำงานลดลง เพื่อค้นหาชีวิตวัยเกษียณ ถ้ามองว่าชีวิตที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จจะรู้สึกผิดเกี่ยวกับอดีตหรือไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต และไม่พอใจกับชีวิต และอาจสร้างความสิ้นหวังซึ่งอาจส่งผลต่อการเกิดโรคซึมเศร้าหรือความสิ้นหวัง

สมพร หวานเสด็จ. (2552). ได้กล่าวไว้ในจิตวิทยาพัฒนาการว่า การพัฒนาทักษะทางอารมณ์ในวัยรุ่นเป็นกระบวนการที่สำคัญ เนื่องจากวัยรุ่นอยู่ในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์และจิตใจอย่างรวดเร็ว การพัฒนาทักษะนี้จะช่วยให้วัยรุ่นสามารถจัดการกับความรู้สึกของตนเอง เข้าใจผู้อื่นและมีความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น

การสนับสนุนและแนะนำจากผู้ใหญ่และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาทักษะนี้.

3. พงษ์ศักดิ์ รัตนชัยกุล .(2555). นักวิชาการด้านจิตวิทยาพัฒนาการกล่าวไว้ว่าการพัฒนาทักษะทางอารมณ์ในวัยรุ่นเป็นกระบวนการที่สำคัญต่อการเติบโตทางจิตใจและสังคมของวัยรุ่น การส่งเสริมทักษะนี้ช่วยให้วัยรุ่นสามารถรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีขึ้นโดยการเรียนรู้การจัดการอารมณ์ การแก้ไขปัญหา และการสร้างสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งจะส่งผลต่อความสุขและความสำเร็จในชีวิตของพวกเขาในระยะยาว.

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

ประเภทของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้ข้อมูลแบบตัดขวาง (Cross-sectional Data) พื้นที่การศึกษาคือสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายรับต่อเดือน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อตัวแปรต้นคือปัจจัยจิตลักษณะ และปัจจัยจิตสังคม ซึ่งเป็นการแสดงความเห็นที่มีต่อลักษณะหรือองค์ประกอบของตัวแปรทั้งสอง ใช้การวัดค่าเป็นระดับ 1 ถึง 5 ตามหลักการ Likert Scaling Score โดยคะแนน 5 คือกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นด้วยกับคุณลักษณะหรือองค์ประกอบของตัวแปรที่พิจารณามากที่สุด และคะแนนเท่ากับ 1 คือกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นด้วยกับคุณลักษณะหรือองค์ประกอบของตัวแปรที่พิจารณาน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อประเภทของความรักความสัมพันธ์ ทั้งสามแบบ คือแบบเสนาหา แบบเล่นเกม และแบบใช้การวัดค่าเป็นระดับ 1 ถึง 5 ตามหลักการ Likert Scaling Score โดยคะแนน 5 คือกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นด้วยกับคุณลักษณะประเภทของความรักที่พิจารณามากที่สุด และคะแนนเท่ากับ 1 คือกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นด้วยกับคุณลักษณะประเภทของความรักที่พิจารณาน้อยที่สุด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือเยาวชนในเขตพื้นที่ จ. สมุทรปราการ

กลุ่มตัวอย่าง เยาวชนในเขตพื้นที่ จ. สมุทรปราการ จำนวน 185 ตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบสะดวก (Convenience Sampling)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยใช้การคำนวณค่าสถิติต่างๆดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptives Statistics) เพื่อใช้ในการแจกแจงความถี่ของตัวแปรที่ศึกษาในรูปของร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยได้กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติในการวิเคราะห์ไว้ที่ระดับ 0.05 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระดังกล่าวกับตัวแปรตามคือประเภทของความรักความสัมพันธ์ทั้งสามแบบ

ผลการวิเคราะห์

ลักษณะข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะเพศ

จากการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา พบว่าผู้ตอบแบบสำรวจความรักและความผูกพันของเยาวชนจำนวน 185 คน เป็นเพศหญิง 111 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาเป็น LGBTQ กลุ่มความหลากหลายทางเพศ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 และเป็นเพศชาย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะเพศ

ลักษณะของเพศ	ความถี่	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
ชาย	30	16.2	16.2
LGBTQ	44	23.8	40.0
หญิง	111	60.0	100.0
รวม	185	100.0	

ระดับอายุ

จากการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามสำรวจความรักและความผูกพันของเยาวชนจำนวน 185 คน ส่วนมากมีอายุระหว่าง 23 ปีขึ้นไป จำนวน 96 คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมา อายุ 19-22 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 อายุ 16 - 18 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และอายุ 13-15 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะอายุ

ลักษณะของเพศ	ความถี่	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
13 - 15 ปี	2	1.1	1.1
16 - 18 ปี	5	2.7	3.8
19 - 22 ปี	82	44.3	48.1
23 ปี ขึ้นไป	96	51.9	100.0
รวม	185	100.0	

ระดับการศึกษา

จากการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามสำรวจความรักและความผูกพันของเยาวชนจำนวน 185 คน ส่วนมาก มีระดับการศึกษาอยู่ที่ปริญญาตรี จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 60.5 รองลงมา เป็น ปวช.หรือ ม. 6 จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 28.1 และระดับ ปวส. จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ลักษณะของเพศ	ความถี่	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
ปวช. - ม. 6	52	28.1	28.1
ปวส.	21	11.4	39.5
ปริญญาตรี	112	60.5	100.0
รวม	185	100.0	

รายรับต่อเดือน

จากการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา พบว่าผู้ตอบแบบสำรวจความรักและความผูกพันของเยาวชน จำนวน 185 คน ส่วนมากมีรายรับมากกว่า 10,001 บาท จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 61.1 รองลงมา มีรายรับอยู่ที่ 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 น้อยกว่า 3,000 บาท จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4 และ 3,001 - 5,000 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายรับต่อเดือน

ลักษณะของเพศ	ความถี่	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
น้อยกว่า 3,000 บาท	23	12.4	12.4
3,001 - 5,000 บาท	19	10.3	22.7
5,001 - 10,000 บาท	30	16.2	38.9
มากกว่า 10,001 บาท	113	61.1	100.0
รวม	185	100.0	

ลักษณะข้อมูลตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปรต้น

จิตลักษณะ และจิตสังคม

จากการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา พบว่าผู้ตอบแบบสำรวจความรักและความผูกพันของเยาวชน จำนวน 185 คน ด้านจิตลักษณะ โดยมีค่าสูงสุดอยู่ที่ 5.00 ค่าต่ำที่สุด 1.67 ค่าเฉลี่ย 4.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59 ด้านจิตสังคม โดยมีค่าสูงสุดอยู่ที่ 5.00 ค่าต่ำที่สุด 1.83 ค่าเฉลี่ย 4.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จิตลักษณะ และจิตสังคม

ตัวแปร	N	Minimum	Maximum	Mean	S.D.
จิตลักษณะ	185	1.67	5.00	4.1036	.59980
จิตสังคม		1.83	5.00	4.0536	.66560

ตัวแปรตาม

รูปแบบความรักความสัมพันธ์

จากการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา พบว่าผู้ตอบแบบสำรวจความรักและความผูกพันของเยาวชน จำนวน 185 คน ด้านรักแบบเสน่หา โดยมีค่าสูงสุดอยู่ที่ 5.00 ค่าต่ำที่สุด 1.00 ค่าเฉลี่ย 3.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.98 ด้านรักแบบเกม โดยมีค่าสูงสุดอยู่ที่ 5.00 ค่าต่ำที่สุด 1.00 ค่าเฉลี่ย 3.09 ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน 0.99 ด้านรักแบบมิครภาพ โดยมีค่าสูงสุดอยู่ที่ 5.00 ค่าต่ำที่สุด 1.00 ค่าเฉลี่ย 3.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88 ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 รูปแบบความรักความสัมพันธ์

ตัวแปร	N	Minimum	Maximum	Mean	S.D.
รักแบบเสนาหา	185	1.00	5.00	3.7297	.98208
รักแบบเกม		1.00	5.00	3.0996	.99338
รักแบบมิครภาพ		1.00	5.00	3.9653	.88666

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ความรักแบบเสนาหา EROS

ผลการทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Mutiple Regression) พบว่าระดับการศึกษามีผลต่อความรักแบบเสนาหา โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์ $b = -0.162$ นั่นคือมีลักษณะความสัมพันธ์แบบผกผัน มีนัยยะว่าถ้าการศึกษาสูงขึ้นในแนวคิดเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมความรักความสัมพันธ์แบบเสนาหาจะลดลง ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากว่าถ้ามีการศึกษาสูงขึ้น การใช้ความคิดเชิงตรรกะและเหตุผลจะมีมากขึ้นและสุขุมมากขึ้นเกี่ยวกับพฤติกรรมความรักความผูกพัน มีมุมมองต่อความรักความสัมพันธ์ที่กว้างขึ้นมองหาความสัมพันธ์ที่มีความสุขุมและเข้าใจซึ่งกันและกัน หรือเพื่อสามารถพัฒนาขึ้นเป็นการสร้างครอบครัวที่มั่นคงต่อไปได้ ทำให้ความรักแบบเสนาหาที่เน้นความรู้สึกหลงใหลหรือ แรงดึงดูดจากความลุ่มหลงหรืออารมณ์ชั่วครวญก็จะลดลง

นอกจากนี้การศึกษาวิจัยครั้งนี้ยังพบว่าตัวแปรจิตลักษณะ และจิตสังคมมีอิทธิพลต่อความรักแบบเสนาหา ในเชิงบวกแต่ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือตัวแปรจิตสังคม สะท้อนว่าอิทธิพลของสภาพแวดล้อม ทั้งการเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนในครอบครัว การได้รับความสนับสนุนและความเห็นอกเห็นใจจากเพื่อนและอาจารย์ในสถานศึกษา มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรักและความสัมพันธ์แบบเสนาหา

Dependent Variable: รักแบบเสนาหา					
variable	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
(Constant)	1.258	.679		1.852	.066
เพศ	-.043	.088	-.033	-.490	.625
อายุ	.086	.111	.053	.775	.439
การศึกษา	-.162	.077	-.146	-2.101	.037*
จิตลักษณะ	.181	.143	.111	1.265	.207
จิตสังคม	.471	.127	.320	3.709	.000**

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1) ความรักแบบเกม LUDUS

ผลการทดสอบสมมุติฐานโดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Mutiple Regression) พบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรักความสัมพันธ์แบบเกมแต่อย่างใด แต่พบว่าตัวแปรจิตสังคมมีอิทธิพลต่อความรักความสัมพันธ์แบบเกมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าสัมประสิทธิ์ $b = 0.45$ นั้นหมายถึงว่า อิทธิพลของสภาพแวดล้อม ทั้งการเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนในครอบครัว การได้รับความสนับสนุนและความเห็นอกเห็นใจจากเพื่อนและอาจารย์ในสถานศึกษา มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรักและความสัมพันธ์แบบเกม

Dependent Variable: รักแบบเกม					
variable	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
(Constant)	1.485	.702		2.115	.036
เพศ	-.145	.091	-.111	-1.599	.112
อายุ	-.097	.115	-.059	-.845	.399
การศึกษา	-.065	.080	-.058	-.813	.417
จิตลักษณะ	.153	.148	.093	1.036	.302
จิตสังคม	.450	.131	.302	3.428	.001**

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2) ความรักแบบมิตรภาพ (STORG)

ผลการทดสอบสมมุติฐานโดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Mutiple Regression) พบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง คืออายุ มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับพฤติกรรมความรักความสัมพันธ์แบบมิตรภาพ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ $b = -0.205$ คือมีลักษณะความสัมพันธ์แบบผกผัน นั่นคือผู้ที่ยังมีอายุน้อยจะมีพฤติกรรมที่จะแสวงหาความรัก แบบมิตรภาพมากกว่า เพื่อการสนับสนุนทางอารมณ์และการให้ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่บุคคลที่มีอายุน้อยกำลังพัฒนาตนเองและต้องการการยอมรับจากผู้อื่น มิตรภาพในวัยรุ่นจึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้พวกเขาารู้สึกว่าตนเองมีค่า มีคนที่เข้าใจ และสามารถแบ่งปันความรู้สึกหรือประสบการณ์ร่วมกันได้ การมีเพื่อนที่ดีช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเรียนรู้การสื่อสาร การแก้ไขปัญหา และการสร้างความสัมพันธ์ระยะยาว อีกทั้งมิตรภาพยังเป็นพื้นที่ปลอดภัยที่วัยที่อายุน้อย สามารถสำรวจอัตลักษณ์ของตนเองและได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์ ทำให้เกิดความมั่นใจในตนเองมากขึ้น

แต่เมื่อบุคคลที่มีอายุมากขึ้นจะให้ความสำคัญกับความรักแบบมิตรภาพน้อยลงเนื่องจากมีความรับผิดชอบและภาระหน้าที่ในชีวิตมากขึ้น เช่น การทำงาน การบริหารชีวิตส่วนตัว ความต้องการในเรื่องความสัมพันธ์อาจเปลี่ยนไปจากการสร้างมิตรภาพเป็นการให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งกว่า เช่น ความรักแบบคู่ครองหรือความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคมและการเงิน นอกจากนี้ผู้ที่อายุมาก

ขึ้นอาจมีวงจรสังคมที่แคบลงเนื่องจากภารกิจต่าง ๆ ทำให้ไม่มีเวลาในการสร้างหรือรักษามิตรภาพในระดับที่มีความผูกพันลึกซึ้งเหมือนในวัยที่อายุน้อย

Dependent Variable: รักแบบมิตรภาพ					
variable	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
(Constant)	2.647	.614		4.309	.000
เพศ	-.022	.080	-.019	-.278	.782
อายุ	-.205	.100	-.141	-2.045	.042*
การศึกษา	-.116	.070	-.116	-1.665	.098
จิตลักษณะ	.119	.130	.081	.919	.359
จิตสังคม	.460	.115	.345	3.999	.000**

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สรุปผลการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรักและความสัมพันธ์ของเยาวชน ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบความรักความสัมพันธ์ของวัยรุ่นตามแนวคิดของ John Alan Lee 3 ประเภท 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ปัจจัยด้านจิตลักษณะและ ปัจจัยด้านจิตสังคมที่มีต่อพฤติกรรมความรักและความสัมพันธ์ กลุ่มประชากรตัวอย่างวัยรุ่นในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 185 คนสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1) ข้อมูลประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากผู้ตอบแบบสำรวจปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรักและความสัมพันธ์ของเยาวชน จำนวน 185 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุระหว่าง 23 ปีขึ้นไปไม่ระดับการศึกษา ปริญญาตรี รายรับมากกว่า 10,001 บาทขึ้นไป

2) ผลการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

2.1) ระดับการศึกษามีอิทธิพลความรักแบบเสน่หา มีลักษณะความสัมพันธ์แบบผกผัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2.2) อายุมีอิทธิพลความรักแบบมิตรภาพ มีลักษณะความสัมพันธ์แบบผกผัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2.3) ตัวแปรจิตสังคมมีอิทธิพลต่อความรักทั้ง3ประเภทที่ศึกษาที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.01

อภิปรายผล

สรุปผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความรักความสัมพันธ์ในครั้งนี้พบว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ในส่วนของระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรักความสัมพันธ์แบบเสน่หาแต่มีความสัมพันธ์ในทางผกผันกัน ซึ่งให้เห็นว่าถ้าระดับการศึกษาสูงขึ้น แนวคิดเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมความรัก

ความสัมพันธ์แบบเสนหาจะลดลง ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากว่า ถ้ามีการศึกษาสูงขึ้น การใช้ความคิดเชิงตรรกะและเหตุผลจะมีมากขึ้นและสุขุมมากขึ้นเกี่ยวกับพฤติกรรมความรักความผูกพัน มีมุมมองต่อความรักความสัมพันธ์ที่กว้างขึ้น ซึ่งสามารถพัฒนาขึ้นเป็นการสร้างครอบครัวที่มั่นคงต่อไปได้

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่าอายุมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรักความสัมพันธ์แบบมิตรภาพแต่มีความสัมพันธ์ในทางผกผันกัน กล่าวคือเมื่ออายุยังน้อยจะมีพฤติกรรมแสวงหาความรักแบบมิตรภาพมากกว่าเพื่อสนับสนุนความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่ต้องการการยอมรับแบบมิตรภาพ เนื่องจากมิตรภาพเป็นพื้นที่ปลอดภัยในช่วงที่อายุน้อยแต่เมื่อบุคคลมีอายุมากขึ้นจะให้ความสำคัญกับความรักแบบมิตรภาพน้อยลงเนื่องจากมีความรับผิดชอบในภาระหน้าที่ในชีวิตมากขึ้นจึงเปลี่ยนความต้องการในเรื่องความรักความสัมพันธ์จากการสร้างมิตรภาพไปสู่ความรักความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งกว่าเช่นการเป็นคู่ครองต่อไปในอนาคต

ในส่วนของตัวเองแปรด้านทัศนคติพบว่า ปัจจัยด้านจิตสังคม ซึ่งเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมด้านสังคม ได้แก่ การเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนในครอบครัว การได้รับการสนับสนุนและความเข้าใจในกลุ่มเพื่อนและอาจารย์ในสถานศึกษา มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความมั่นคงทางจิตใจและความเชื่อมั่นในตนเองจึงส่งผลต่อพฤติกรรมของเยาวชนในเรื่องการมีความรักความสัมพันธ์

การเข้าใจปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรักความสัมพันธ์ของเยาวชนดังผลการวิจัยในครั้งนี้ จะช่วยให้ผู้ใหญ่ได้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝังพัฒนาเยาวชนจะเห็นแนวทางในการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในวัยวัยรุ่น เช่น สนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการอบรมเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในวัยรุ่นซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนา และการสร้างครอบครัวที่อบอุ่นในอนาคตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- พงษ์ศักดิ์ รัตนชัยกุล. (2555). *ทฤษฎีการพัฒนาชีวิตมนุษย์ตามแนวคิดของเอริกสัน*. นครปฐม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานกองทุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). (2564). *ยุคความรุนแรงในครอบครัว*. สืบค้นจาก www.thaihealth.or.th
- สมพร หวานเสรีจ. (2552). *จิตวิทยาพัฒนาการ (Developmental Psychology)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สัตถกร วงศ์สงคราม. (2552). *การศึกษาความรักของวัยรุ่น*. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารจิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)
- McCrae, R. R., & Costa, P. T. (2004). A contemplated revision of the NEO Five-Factor Inventory. *Personality and Individual Differences, 36*(3), 587-596.
- McLeod, S. A. (2018). Erik Erikson's stages of psychosocial development, Simply Psychology. Retrieved from <https://www.simplypsychology.org/Erik-Erikson.html>
- Ryff, C. D. (1989). Happiness is Everything, or is it? Explorations on the Meaning of Psychological Well-Being. *Journal of Personality and Social Psychology, 57*(6), 1069-1081.
- Ryff, C. D., & Singer, B. (2008) Know Thyself and Become What You Are: A Eudaimonic Approach to Psychological Well-Being. *Journal of Happiness Studies, 9* (1), 13-39

Roberts, B. W., & Mroczek, D. K. (2008). Personality Trait Change in Adulthood. *Current Directions in Psychological Science*, 17(1), 31-35.

Santrock, J. W. (2019). *Life-Span Development* (17th ed.). New York: McGraw-Hill Education.